

Jak si s ICT rozumí učitelé?

- Ve všech střeoevropských zemích s výjimkou Chorvatska používá počítač pro účely výuky déle než dva roky více než tři čtvrtiny učitelů. Alespoň jednou týdně používá počítač pro účely výuky nadprůměrný podíl učitelů v České republice, ve Slovinsku (shodně 66 %) a na Slovensku (58 %).
- Učitelů, kteří používají počítač pro účely výuky denně, je ve věkové skupině do 49 let výrazně více než ve skupině starších učitelů. Nejvíce každodenních uživatelů ICT ve výuce je mezi učiteli informatiky (průměrně 70 % ve střeoevropských zemích) a učiteli přírodovědných předmětů (36 %). Každodenní uživatelé vnímají mnohem pozitivněji ICT zázemí ve svých školách, ve srovnání s učiteli, kteří využívají ICT při výuce méně často. V České republice se učitelé dle svých slov potýkají s překážkami ve využívání ICT ve výuce v nejnižší míře ze všech zemí ICILS.
- Pouze 29 % českých učitelů umí dle svého vyjádření spolupracovat s ostatními pomocí sdílených zdrojů (jako např. Google Docs), což je nejméně ze všech zemí ICILS.
- U polských učitelů byla zjištěna nejvyšší míra sebedůvěry při práci s ICT, nejnižší naopak u učitelů v Chorvatsku. Čeští učitelé si v oblasti ICT důvěřují srovnatelně s průměrem ostatních střeoevropských zemí.
- Důvěra ve vlastní ICT schopnosti učitelů se ukázala jako důležitý faktor, který ovlivňuje, nakolik učitelé kladou důraz na rozvoj ICT schopností svých žáků ve výuce.

1 VYBRANÉ POSTOJE, NÁZORY A ZKUŠENOSTI ŽÁKŮ

S využitím dat z žákovského dotazníku se tato kapitola zaměřuje na žáky 8. ročníků a jejich vztah k informačním a komunikačním technologiím (dále ICT). Výsledná data poskytují také určitou informaci o tom, jak jsou žáci s využitím ICT vyučováni ve škole. Analýza dat je prováděna na žákovských datových souborech České republiky, Slovenska, Polska, Slovinska, Chorvatska a Německa, přičemž tyto země jsou dále v textu označovány jako střeoevropské. Srovnání a průměry jsou uváděny většinou pouze za tyto země (průměr je označen jako „průměr CE“), popř. za všechny země ICILS (průměr je označen jako „průměr ICILS“).

Výuka z pohledu žáků

Jednou z hlavních oblastí, na kterou se zaměřil žákovský dotazník, bylo používání počítače ve škole a ke studijním účelům. Žáci byli v dotazníku požádáni, aby uvedli u vybraných dovedností, zda se je naučili ve škole („ano“ nebo „ne“). Jednalo se např. o dovednosti jako uvádění odkazů na internetové zdroje, posuzování důvěryhodnosti informací z internetu či prezentování informací ostatním pomocí počítače. S využitím všech položek⁴ byla následně vytvořena souhrnná škála, která měří, do jaké míry se žáci naučili zvládat práci s informacemi prostřednictvím počítače a internetu ve škole. Škála byla vytvořena s využitím tzv. Raschova Partial Credit Modelu a skóry byly standardizovány tak, aby průměr zemí ICILS činil 50 bodů a směrodatná odchylka 10 bodů^{5,6}. Tabulka 1.1 uvádí bodovou hodnotu na vytvořené škále pro jednotlivé země a dále hodnoty pro chlapce a dívky a rozdíl těchto hodnot.

Z výsledků plyne, že ve srovnání s průměrem ICILS žáci ve většině střeoevropských zemí uvádějí v menší míře, že se vybrané úkony naučili ve škole. Z výsledných hodnot lze dále vyčíst, že v řadě zemí panují v tomto ohledu rozdíly mezi dívkami a chlapci. V České republice najdeme ze všech zemí vůbec největší rozdíl mezi oběma skupinami – dívky se v porovnání s chlapci vyjadřovaly častěji, že se naučily vybrané dovednosti ve škole. Naopak na Slovensku a v Chorvatsku se dívky i chlapci podle svého vyjádření naučili ve škole pracovat s informacemi ve stejné míře.

4 Škála byla konstruována z těchto položek - úkonů: Uvádět odkazy na internetové zdroje; Vyhledávat informace pomocí počítače; Prezentovat informace před ostatními pomocí počítače; Posoudit důvěryhodnost informací z internetu; Posoudit, jaké informace jsou použitelné pro školní práci; Třídít si informace získané z internetových zdrojů; Zjistit, kde vyhledat informace o neznámém tématu; Vyhledávat různé druhy elektronických informací na dané téma.

5 Tato metrika byla použita u většiny škál zkonstruovaných z otázek v žákovském dotazníku.

6 Spolehlivost škály $\alpha=0,81$.